

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De veneratione || sanctor[um] libri duo Judoci
Clich-||touei. Neoportue[n]sis. excelle[n]tissi-||mi
Parisiensis academiae Theologi**

Clicthove, Josse

Coloniae, 1525

VD16 C 4211

No[n] soli deo honore[m] exhiberi debere, ex diuino instituto, sed & alijs,
etiam in terra adhuc degentibus. II

urn:nbn:de:hbz:466:1-36172

De veneratione Sanctorum.

dei, q̄ mūdū in eius cōfessione uicerūt, suo loco & ordine no-
minatur, nō tñ a sacerdote q̄ sacrificat inuocatur. Deo quippe
nō ipsis sacrificat, q̄ uis in memoria sacrificet eorū, quia dei sa-
cerdos est, nō illorū. Ipsum uero sacrificiū, corpus est Christi
qd̄ nō offert ipsis, q̄ hoc sunt & ipsi. Hæc August. In q̄bus
uerbis dilucide ostendit, alia prorsus rōne deū a nobis colēdū
& alia martyres ceterosq; sanctos uenerādos.

¶ Nō soli deo honorē exhiberi debere, ex diuino instituto,
sed & alijs, etiā in terra adhuc degentibus. Cap. II.

Ansistit rursū acrius aduersarij, & illud B. Pauli I.
uerbū ad Timotheū nobis ut telū intortū obieciat. I. Timo. I.

Regiāt seculorū immortalī, inuisibili, soli deo, ho-
nor & gloria, in secula seculorū. Amē. Ex q̄, ita ne-
ctunt rōnem. Soli deo honor & gloria (ut ait Paulus) est im-
pendēda. Nō igit̄ quibuscunq; sanctis, ullus debet honor, qm̄
quidē nullus eorū est deus. ¶ Verū qui ita insurgunt & rōci-
nātur, ignorare uident̄ particulā exclusiuā soli, in datiuū deo,
dumtaxat ferendā, nō aut̄ in sequentia, ut hic habeat̄ sensus.
Ei qui solus deus est natura, & cōsortium diuinitatis nō habet
cū alijs rebus cōmune (quēadmodū ethnici, plures sibi cōstitu-
erūt deos, magnāq; deorū turbā coluerūt) ei inquā, sit honor
& gloria, in secula seculorū. Itaq; dictio solus, ibidē tātundem
ualet atq; unicus, ut soli deo, id est uni siue unico deo, gloria,
& honor tribui debere, prædictis beati Pauli uerbis designet̄
Secundum quam etiā acceptionem sumitur eadem dictio,
quādo apud Iohānem Christus patrem orans dicit. Hæc est Iohā. 17
autem uita æterna, ut cognoscāt te, solum deum uerū, & quē
misiisti Iesum Christum. Vbi patrem uocat, solum deum uerū,
ad excludendā deorum pluralitatē & multitudinē. Quē
admodū & apud Esaiam, ad designādā dei & summi domi-
ni uanitatē, ipse deus inducitur loquens. Ego dñs & nō est Esaiæ. 48
amplius, & extra me nō est deus. Et rursū. Ego dominus,
& nō est alter, formās lucē & creans tenebras. Et sciāt hī qui
ab ortu solis, & q̄ ob occidēte, qm̄ absq; me nō est deus. Eo-
dem quoq; loco. Ego dominus, & nō est alius. Ibidem etiā p
pheta ad deum uerba dirigens ait. Tantum in te est deus, & ibidem
nō est

LIBER SECVNDVS.

non est absq; te deus. Ex hoc aut q; soli, unicoq; deo honor & gloria debet, ex citatis ad Timotheū uerbis apostoli, haudq; q; recte colligas, nullis alijs honorē esse exhibendū, neq; scōs a nobis minime esse honorādos, sicut nec ex eo q; soli, unigue deo debet amor syncerus (non em̄ plures dñj, amādi sunt aut honorādi qm̄ non sunt plures dñj, sed unus solus deus) apte q; cōficiat, nulla alia penitus esse amāda, qm̄ diuino etiā praecepto obstringimur ad amandū proximū nostrū sicut nos ipsos, quiniuo & ad inimicos nros diligendos, orationisq; beneficiū illis impendendū. ¶ **Q** si quis intelligat in supradictis B. Pauli ad Timotheū uerbis, excludendi notā dictione soli signatā, ferri in uerbū sequens subauditū sit, & nō in datiuū deo, ineptū prorsus & a ueritate alienū redder sensum, scz hmōi, deo dūtaxat sit honor & gloria, cætera aut oīa citra deū, honoris & gloriæ prorsus sint immunia, neq; illius habeant participationē. Qui em̄ ita diuini honoris zelo duceret, ut solum deū (cæteris oibus exclusis) duceret honorandū, eo ipso deum inhonoraret, q in sacris literis etiā hoies, ob gradus, officij, aut potestatis autoritatē, iussit honorari, ut patētes, senes, reges, & sacerdotes, quēadmodū apertis scripturæ testimonijs cap, secundo primi libri iam est ostensum, & argumento, a simili, atq; a maiori sumpto, ibidē monstratū, sanctos ipsos ob quaduplicē hāc rationē, qm̄ parentes nostri sunt, & seniores, reges itē & sacerdotes mystici, ualentiore iure a nobis esse honorandos. Præterea, B. Paulus ad Romanos scribens, eos exhortat, q; sint charitatē fraternitatis inuicē diligentes, honore inuicē præueniētes. Hoc posteriore uerbo ipsos admonēs, q; alios añ honorent q̄ ab eis honorent, seq; inuicē mutuis præueniant honoz obsequijs. Idē quoq; ad Philippēses scribens de Epaphrodito, cooperatore suo in ministerio uerbi dei, ait, Excipite itaq; illū cū omni gaudio in dño, & hmōi cū honore habitote. Vbi petit a Philippensibus Epaphroditū cū debito honore suscipi ac obseruari. Rursum in prima ad Timotheū eplā idē inquit. Qui bene præsunt presbyteri, duplici honore digni habeāt, maxime qui laborāt in uerbo & doctrina. Quibus uerbis, ecclesiæ præsides, uerbiq; diuini prædicatores & doctores

Ma t. 22
Math. 5.

III.

Roma. 13

Philip. 2

I. Timo. 5

De veneratione Sanctorum.

& doctores, magno in honore habendos præcipit. Demum
idē in sequente eiusdē epistolæ capite dicit. Quicūq; sunt sub I. Timo. 6
iugo serui, dños suos omni honore dignos arbitrent. Vbi ser
uos hoc salutari instituit documento, q; dños suos singulari
prosequant honore. Quid igit ad hæc dicent, soli deo hono
rē impendi debere cōtendentes, nullisq; alijs aut sanctis, aut
hominibus, honorē deferri posse putantes; cū uideant ex scri
pturis apostolicis tot testimonia, honorē hominibus adhuc p
sentē agentibus uitā, esse exhibendū cōprobantia. Et si morta
libus in hac uia peregrinationis cōsistentibus debet honor, ut
multifariā nūc est ostēsum, quis nō uideat potiore iure & san
ctis, expleto uitæ p̄sentis cursu, in cælo gaudētibus, honorem
deberi; ut quorū cōditio melior, status fœlicior, gradus altior
& dignitas sit sublimior. ¶ Cæterū adijciamus id unū, diuino III
scilicet p̄cepto (accedēte illi ecclesiastica cōstitutione) nos a
stringi ad sanctorū honorationē. Quoniā dei mandatū cōsti
tuit sanctificādum esse sabbatū, ut neminē later. Ecclesiastica Exo. 30.
uero sanctio interpretat & declarat sanctificationē sabbati in
lege euāgelica, esse celebrationē solēnem diei dominicæ & fe
storū q̄ de mysterijs nostræ redēptionis, de sacratissima uirgi
ne Maria, atq; de sanctis, sunt ab ecclesia generali ordinatio
ne cōstituta. Tertij igit illius p̄cepti diuini, de sanctificatio
ne sabbati, iussione, adiūcta illi ecclesiæ sanctæ interpretatiōe
(cui stare debent oēs) obligamur ad dies festos sacrosanctę uir
ginis & sanctorū celebrādos. Illos aut dies solennes nō possu
mus rite celebrare, nisi sanctos honoremus, & singulari uene
ratione colamus. Obligamur igit diuino p̄cepto, adminiculā
te illi cōstitutiōe ecclesiastica, ad sanctos honorādos. Quō er
go soli deo debet honor & gloria, ut cōtendunt aliq; Quibus
tū id libenter tribuerim, q; soli deo deferendus est honor sup
mus & summa gloria, ut primo rex oim rectori, & fini opti
mo, quicquidē nec sacræ dei matri, nec ulli sanctorū, is debetur
honor nec ea gloria. Nihilominus sanctis ipsis, & suis ho
nor & sua tribuenda est gloria, pro ipsorum dignitate, gradu
& conditione, ut in præcedentis obiectionis dissolutione, la
tius est explicatum.

k ¶ Ange